

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова

І. Г. КОПАЧИНСЬКА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо індивідуальної роботи студентів
з курсу "Міжнародна економіка"

Рекомендовано Методичною радою НУК

Миколаїв 2009

УДК 339.9

Копачинська І.Г. Методичні рекомендації щодо індивідуальної роботи студентів з курсу "Міжнародна економіка". – Миколаїв: НУК, 2009. – 40 с.

Кафедра економічної теорії

Методичні рекомендації складаються з тематичного плану, тестових та розрахунково-графічних завдань, а також рекомендованої літератури з курсу "Міжнародна економіка".

Призначена для індивідуальної роботи студентів економічних спеціальностей.

Рецензент кандидат економічних наук, доцент І.Г. Ковальова

Згідно з наказом ректора НУК № 08 від 09.01.2008 методичні вказівки друкуються в авторській редакції і відповідальність за їх редагування несе автор.

© Видавництво НУК, 2009

Навчальне видання

КОПАЧИНСЬКА Інна Григорівна

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо індивідуальної роботи студентів
з курсу "Міжнародна економіка"

(українською мовою)

Комп'ютерна верстка *В.Г. Мазанко*
Коректор *М.О. Паненко*

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 2506 від 25.05.2006 р.

Підписано до друку 02.06.09. Папір офсетний. Формат 60×84/16.
Друк офсетний. Гарнітура "Таймс". Ум. друк. арк. 2,3. Обл.-вид. арк. 2,5.
Тираж 150 прим. Вид. № 36. Зам. № 258. Ціна договірна

Видавець і виготівник Національний університет кораблебудування,
54002, м. Миколаїв, вул. Скороходова, 5

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

G-7	– Країни "Великої сімки"
АСЕАН	– Асоціація держав Південно-Східної Азії
АТЕС	– Азійсько-Тихоокеанське економічне співтовариство
БІГА (БАГІ)	– Багатостороннє інвестиційно-гарантійне агентство (Багатостороннє агентство з гарантування інвестицій)
ВВП	– Валовий внутрішній продукт
ВНП	– Валовий національний продукт
ГАТТ	– Генеральна угода з тарифів та торгівлі
ЕКОВАС	– Економічне співтовариство країн Західної Африки
ЄАВТ	– Європейська асоціація вільної торгівлі
ЄБРР	– Європейський банк реконструкції і розвитку
ЄЕС	– Європейське економічне співтовариство
ЄС	– Європейський Союз
КАРИКОМ	– Карибська спільнота і Карибський спільний ринок
ЛАІ	– Латиноамериканська асоціація інтеграції
МАР	– Міжнародна асоціація розвитку
МБРР	– Міжнародний банк реконструкції та розвитку
МВФ	– Міжнародний валютний фонд
МОП	– Міжнародна організація праці
МРП	– Міжнародний ринок праці
МФК	– Міжнародна фінансова корпорація
НАФТА	– Північноамериканська угода про вільну торгівлю
НТП	– Науково-технічний прогрес
ОЕСР	– Організація економічного співробітництва і розвитку
ООН	– Організація об'єднаних націй

ПІІ (ПЗІ)	– Прямі іноземні інвестиції (Прямі закордонні інвестиції)
ПКСВ	– Паритет купівельної спроможності валют
СДР (SDR)	– Special Drawing Rights – (СПЗ – Спеціальні права за- позичень)
СНД	– Співдружність незалежних держав
СОТ	– Світова організація торгівлі
СП	– Спільне підприємство
ТНК	– Транснаціональна корпорація (компанія)

ПЕРЕДМОВА

Важливою формою організації навчання є індивідуальна робота. Вона має на меті поглиблення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

Розроблені завдання для індивідуальної роботи відповідають прийнятій структурно-логічній схемі викладання курсу "Міжнародна економіка" і включають тестові та/або розрахунково-графічні завдання.

Запропоновані *тестові завдання* створюють можливості для самостійного оволодіння навчальним матеріалом і дозволяють контролювати рівень підготовки студента до практичних занять.

Тестові запитання передбачають вибір із запропонованих варіантів відповідей **ВСІХ** "правильних". Для чого необхідно уважно ознайомитись із змістом запитань і відповідей та обрати ті з відповідей, які найбільш правильні, а також дати обґрунтовані пояснення.

Тестові запитання такого типу можуть бути використані під час проведення модульного контролю знань студентів з дисципліни.

Розрахунково-графічні завдання, запропоновані до окремих тем курсу дають змогу студентам ближче пізнати процес наукового пошуку, глибше зрозуміти суть явищ, які вивчаються, творчо підійти до засвоєння теоретичного матеріалу, отже, зробити знання теорії міцнішими і знайти їм практичне використання. Це, в свою чергу, забезпечує кращу підготовку фахівців до майбутньої роботи, сприяє ефективнішому формуванню в них вмінь і навичок практичної діяльності, розвитку творчих здібностей.

ТЕМАТИЧНІ ПЛАНИ З КУРСУ "МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА"

Для напрямів підготовки 6.030504 "Економіка підприємства"
6.030509 "Облік і аудит"

Найменування навчальних модулів та їх елементів (тем)	Розподіл навчального часу за елементами модуля, годин			
	Лекції	Практичні	СРС	ІРС
Модуль № 1. Основні форми міжнародних економічних відносин	10	10	22	12
1. Міжнародна економічна система	2	2	–	–
2. Міжнародна економічна діяльність	–	–	6	–
3. Світовий ринок товарів і послуг	2	2	4	4
4. Прямі інвестиції та міжнародне співробітництво	2	2	4	2
5. Міжнародний кредит	2	2	–	2
6. Світовий ринок праці	–	–	6	2
7. Міжнародна трудова міграція	2	2	2	2
Модуль № 2. Інтеграційні процеси у світовому господарстві	8	8	32	6
8. Світовий фінансовий ринок	–	2	2	–
9. Світова валютна система	2	2	2	–
10. Міжнародні розрахунки	2	2	4	–
11. Платіжний баланс та макроекономічна рівновага	–	–	6	2
12. Міжнародна регіональна інтеграція	2	2	6	2
13. Глобалізація економічного розвитку	2	–	6	2
14. Інтеграція України у світову економіку	–	–	6	–
Всього за семестр	18	18	54	18

Для напрямку підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит"

Найменування навчальних модулів та їх елементів (тем)	Розподіл навчального часу за елементами модуля, годин			
	Лекції	Практичні	СРС	ІРС
Модуль № 1. Основні форми міжнародних економічних відносин	18	10	18	8
1. Міжнародна економічна система	4	2	–	–
2. Міжнародна економічна діяльність	2	–	6	–
3. Світовий ринок товарів і послуг	2	2	2	2
4. Прямі інвестиції та міжнародне співробітництво	2	2	2	2
5. Міжнародний кредит	4	2	2	2
6. Світовий ринок праці	2	–	6	–
7. Міжнародна трудова міграція	2	2	–	2
Модуль № 2. Інтеграційні процеси у світовому господарстві	18	8	18	10
8. Світовий фінансовий ринок	2	2	–	2
9. Світова валютна система	4	2	2	2
10. Міжнародні розрахунки	2	–	4	2
11. Платіжний баланс та макроекономічна рівновага	2	2	–	2
12. Міжнародна регіональна інтеграція	4	2	2	2
13. Глобалізація економічного розвитку	2	–	4	–
14. Інтеграція України у світову економіку	2	–	6	–
Всього за семестр	36	18	36	18

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ВИКОНАННЯ ПЕРШОГО МОДУЛЮ "ОСНОВНІ ФОРМИ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН"

Тема 3. Світовий ринок товарів і послуг

Тестові завдання

1. Товарна структура міжнародної торгівлі – це:

- а) величина експорту (імпорту) даного виду товару;
- б) торгівля основними групами товарів;
- в) вартісний та фізичний обсяг зовнішньоторгівельного обороту;
- г) вірної відповіді немає.

2. Міжнародні тендери – це:

- а) організації, що здійснюють оптову торгівлю різними товарами на міжнародному ринку;
- б) змагальна форма закупівлі, при якій покупець оголошує конкурс для продавців з різних країн на товар чи послугу, які відповідають певним техніко-економічним характеристикам;
- в) реалізація товарів за зразками, що мають певні техніко-економічні характеристики;
- г) правильної відповіді немає.

3. Специфічний тариф – це:

- а) тариф, що вимірюється відсотками вартості імпортованого товару;
- б) тариф, що базується на твердій сумі, яка стягується з одиниці імпортованих товарів;
- в) спеціальний кредитний ліміт для покупця;
- г) кількісне обмеження експорту.

4. Ембарго – це:

- а) урядова заборона на торгівлю з певною країною або групою країн;
- б) добровільна відмова окремих приватних підприємців від підтримання ділової діяльності з підприємцями інших країн;
- в) групова змова підприємців певної країни щодо непідтримання контактів з іншими підприємцями всередині країни;
- г) групова змова підприємців певної країни щодо непідтримання ділової діяльності з підприємцями інших країн.

5. Відзначити основні стимули росту міжнародного ринку послуг:

- а) розвиток НТП;
- б) довгостроковий економічний підйом, який призвів до зростання доходів, що, у свою чергу, викликало додаткову потребу в ряді послуг;
- в) деіндустріалізація промислово розвинутих країн і трансформація їх національних господарств у так звані "економіки послуг";
- г) перекваліфікація робочих місць, що збільшує число зайнятих у сфері послуг;
- е) небажання економічно активного населення розвинутих країн працювати в сфері виробництва;
- ж) прилив іноземної робочої сили в промисловий сектор промислово розвинутих країн.

6. Зовнішньоторговельний баланс – це:

- а) ВВП за винятком суми експорту й імпорту;
- б) перевищення експорту над імпортом;
- в) національний дохід мінус імпорт;
- г) сума експорту й імпорту;
- д) перевищення імпорту над експортом.

7. При розгляді виробництва товарів згідно з теорією відносних переваг, розглядають такі ресурси:

- а) працю;
- б) землю;
- в) землю і капітал;
- г) працю і землю.

8. Зовнішньоторговельний оборот країни – це:

- а) весь експорт країни, за винятком гуманітарних ставок і допомоги;
- б) сума експорту й імпорту;
- в) всі експортні постачання;
- г) весь експорт, за винятком неоподатковуваних товарів.

9. Специфічне мито стягується:

- а) з вартості, що перевищує лімітну вартість товару;
- б) у відсотках від митної вартості товару;
- в) у виді твердої ставки з одиниці товару (штуки, ваги, обсягу);
- г) з різниці вартості ввезеної продукції і вартості національних товарів в оптових цінах.

10. Абсолютні переваги – це здатність країни:

- а) виготовляти один товар з відносно меншими витратами, ніж інший;
- б) виготовляти один товар з відносно меншими витратами у порівнянні з іншими країнами;
- в) виготовляти всі товари з меншими витратами у порівнянні з іншою країною.

11. Експорт товарів з України у минулому році:

- а) перевищував імпорт товарів;
- б) менше імпорту товарів;
- в) однаковий.

12. Обсяг світової торгівлі товарами за минулий рік становив близько:

- а) 2; б) 5; в) 8; г) 12; д) 14; е) 16; ж) 18; з) 23 трил. доларів.

13. Адвалорний тариф – це:

- а) мито на імпортований товар, що визначається як відсоток від його вартості;
- б) мито на імпортований товар, що визначається як абсолютна величина;
- в) мито на імпортований товар, що визначається як комбінація відсотка його вартості та абсолютної величини;
- г) податок на додану вартість.

14. Яка частка промислово розвинутих країн у світовому експорті минулого року (у відсотках від загального обсягу):

- а) до 40; б) до 50; в) до 60; г) до 70; д) до 80.

15. Частка України у світовому експорті в минулому році (у %):

- а) до 1; б) до 2; в) до 3; г) до 4; д) до 5;
- е) до 6; ж) до 7; з) до 8; и) до 9; к) до 10.

16. Частка сировинних товарів в експорті України (у %):

- а) до 10; б) до 20; в) до 30; г) до 40; д) до 50; е) до 60; ж) до 70.

17. Головна мета Світової організації торгівлі (СОТ) – це:

- а) ліквідація митних та інших обмежень;
- б) забезпечення рівних умов для країн-учасниць;
- в) скорочення митних тарифів;
- г) стимулювання міжнародної співпраці та економічного зростання;
- д) всі відповіді є вірними.

Завдання 3.4

На сайті Державного комітету статистики України (ukrstat.gov.ua) знайдіть дані за останні 10 років щодо обсягів експорту та імпорту України. Розрахуйте сальдо зовнішньої торгівлі товарами, сальдо зовнішньої торгівлі послугами та обчисліть зовнішньоторговельний оборот України.

Тема 4. Прямі інвестиції та міжнародне співробітництво

Тестові завдання

1. Відзначити основні причини вивозу капіталу:

- а) перенакопичення капіталу в окремій країні;
- б) неможливість прибуткового вкладення капіталу в країні базування;
- в) погоня за більш високою нормою прибутку;
- г) освоєння нових і утримання своїх "ніш" на диверсифікованих міжнародних ринках;
- д) розвиток економіки приймаючої країни;
- е) привертання до науково-технічного й управлінського досвіду інших країн;
- ж) поширення передового виробничого досвіду в інших країнах;
- з) подолання митних бар'єрів окремих країн та регіональних угруповань;
- и) структурна перебудова міжнародного поділу праці;
- к) посилення присутності в окремих регіонах світу.

2. Вивіз капіталу здійснюється в наступних двох основних формах:

- а) підприємницька;
- б) прямі інвестиції;
- в) портфельна;
- г) вкладення в промисловість;
- д) позичкова;
- е) державні кредити;
- ж) позики;
- з) приватні інвестиції.

3. Підприємницький капітал поділяється на:

- а) прямі інвестиції;
- б) портфельні інвестиції;
- в) приватні інвестиції;
- г) позички;
- д) державні інвестиції.

4. Відзначити позитивні моменти діяльності ТНК у приймаючих країнах:

- а) сприяють прискоренню економічного росту;

б) заповнюють недостачу капіталу, якого потребують багато країн світу;

в) встановлюють монопольні ціни на продукцію;

г) впроваджують передову технологію в країнах функціонування;

д) впливають на уряди приймаючих країн;

е) передають досвід в області організації праці;

ж) впроваджують режим економії праці і ресурсів;

з) диктують свої економічні і політичні умови;

и) проводять політику "зняття вершків".

5. Сучасні тенденції у вивозі капіталу:

а) скорочення прямих і портфельних інвестицій у цілому;

б) скорочення прямих і зростання портфельних інвестицій;

в) зростання прямих і скорочення портфельних інвестицій;

г) зростання прямих і портфельних інвестицій в однаковому ступені.

6. Які нові напрямки інвестування з'явилися у сучасному світі?

а) з нових індустріальних країн в країни, що розвиваються.

б) з країн Організації економічної співпраці і розвитку (ОЕСР) в країни "Великої сімки".

в) з країн, що розвиваються, в індустріальні країни.

г) вірними є відповіді п. а), в).

7. Транснаціональна компанія вирішила збільшити частку свого капіталу в закордонному підприємстві з 45 до 55 %. Це підприємство відносно ТНК буде називатися:

а) філія;

г) підрозділ;

б) дочірнє підприємство;

д) холдингова компанія.

в) асоційована компанія;

8. Які з наведених прикладів інвестицій вважаються прямими, а які портфельними?

а) Український банк купив акції російської компанії "Лукойл", на 20 млн дол. загальна сума випуску акцій становить 600 млн дол.;

б) Польський банк купив будинок у Львові, в якому відкрив свою філію в Україні;

в) Харківський тракторний завод збільшив свою частку в статутному капіталі СП, яке зареєстроване в Росії, з 51% до 75%;

г) Українська фірма за дорученням клієнта з Німеччини купила 11% поточного випуску акцій "Укртрансавто";

д) Канадська фірма "МакДональдс" відкрила ще один ресторан у Києві;

е) Українсько-американський інвестиційний фонд розмістив 100 млн дол. США в українських державних короткострокових зобов'язаннях та облігаціях державної позики.

9. Основні потоки прямих іноземних інвестицій сконцентровані у середовищі:

- а) країн Великої сімки (G-7);
- б) країн Організації економічної співпраці і розвитку (ОЕСР);
- в) промислово розвинених країн;
- г) країн, що розвиваються.

10. Пряме інвестування пов'язане із:

- а) наданням позичок підприємству;
- б) володінням 10% акціонерного капіталу іноземних фірм;
- в) володінням більше 10% акціонерного капіталу іноземних фірм;
- г) вірними є відповіді п. а), в).

11. IBM продає в Україну комп'ютери та комплектуючі для їх надання на місцевих підприємствах. Україна запроваджує високе імпортне мито на ввезення готової продукції IBM, щоб захистити українські складальні підприємства, і різко збільшує податок на прибуток іноземних компаній. Що може зробити IBM, щоб не віддати частку українського ринку місцевим конкурентам:

- а) шляхом прямого інвестування створити свою філію в Україні;
- б) припинити поставки комплектуючих на українські підприємства;
- в) застосувати трансфертні ціни;
- г) всі відповіді правильні.

12. Лідерами у залученні прямих іноземних інвестицій є:

- а) Китай, Сінгапур, Малайзія, Таїланд;
- б) Пакистан, Філіппіни, Бангладеш;
- в) Індія, В'єтнам, Шрі-Ланка;
- г) Східна Європа, країни колишнього СРСР.

13. Як захід підтримки ПЗІ країна, що приймає, використовує:

- а) підвищення курсу національної валюти;
- б) надання державних гарантій;
- в) скасування подвійного оподаткування;
- г) надання податкових пільг;
- д) всі відповіді правильні.

14. Які з перелічених нижче операцій належать до форм портфельного інвестування?

- а) операції з облігаціями та акціями;
- б) операції на ринку вторинних цінних паперів;
- в) операції з валютою;
- г) всі відповіді є вірними.

15. Портфельні інвестиції – це розміщення капіталу (його частини) на:

- а) національному ринку, яке пов'язане із забезпеченням його прибутковості;
- б) іноземному ринку, яке пов'язане із зменшенням фінансового ризику;
- в) іноземному ринку, яке пов'язане із забезпеченням його прибутковості;
- г) вірними є відповіді п. б), в).

16. Причина бурхливого розвитку ринку портфельних інвестицій у 90-ті роки:

- а) швидке економічне зростання країн Південно-Східної Азії;
- б) швидке зростання ринку фінансових деривативів;
- в) конкуренція країн, де розвивається капіталізм за умови залучення фінансових ресурсів Заходу;
- г) всі відповіді правильні;
- д) всі відповіді неправильні.

17. Позитивна роль інвестицій для країни, що приймає, полягає в тому, що:

- а) вони зменшують надмірно завищений курс національної валюти;
- б) скорочують інфляцію в країні;
- в) скорочують надмірну зайнятість;
- г) поліпшують стан платіжного балансу;
- д) всі відповіді неправильні.

18. Що з переліченого нижче вплине на рішення про ПЗІ:

- а) прагнення досягти позитивного ефекту масштабу;
- б) використання переваг у міжнародному маркетингу;
- в) прагнення забезпечити доступ до природних ресурсів;
- г) технологічне лідерство;
- д) всі відповіді неправильні.

19. IBM продає комплектуючі для складання і готові комп'ютери в Украї-

ну. Україна запроваджує високе імпортне мито на ввезення зібраних комп'ютерів IBM, щоб захистити українських виробників, і різко збільшує податок на прибуток іноземних компаній. Що може зробити IBM, щоб скоротити обсяг податків на прибуток, які виплачуються в Україні:

а) викупити в Україні частину підприємств конкурентів і застосувати занижені трансфертні ціни на поставки комплектуючих для цих підприємств;

б) створити в Україні свою філію і застосувати завищені трансфертні ціни на поставки комплектуючих для цієї філії;

в) створити в Україні СП і застосувати занижені трансфертні ціни на поставки комплектуючих.

Розрахунково-графічні завдання до теми 4

Завдання 4.1

На сайті www.unctad.org знайдіть Звіт про інвестиції в світі – World Investment Report (WIR) (Пух по сайту: Programmes→Investment and Enterprise→Foreign Direct Investment→World Investment Report). Складіть таблицю світового обсягу накопичення прямих інвестицій за останні 5 років. Побудуйте відповідний графік. Яка країна лідирує за обсягами накопичення прямих іноземних інвестицій?

Завдання 4.2

На сайті Державного комітету статистики України (ukrstat.gov.ua) знайдіть дані за останні 10 років щодо обсягу накопичених прямих іноземних інвестицій в економіку України та прямих інвестицій з України в економіку країн світу. Побудуйте відповідний графік. Яка галузева структура прямих іноземних інвестицій в Україну?

Тема 5. Міжнародний кредит

Тестові завдання

1. Криза заборгованості країн, що розвиваються призвела до:

- а) скорочення субсидій з боку розвинутих країн;
- б) пом'якшення умов кредитування;
- в) росту процентних ставок;
- г) загальної жорсткості умов кредитування;
- д) збільшення частки фінансових ресурсів, що надходять від міжнародних фінансових організацій;

- е) зростання числа позик на багатобічній основі;
- ж) скорочення потоку фінансових засобів, що надходять від міжнародних організацій.

2. Групу Всесвітнього (Світового) банку створюють наступні структури:

- а) МВФ;
- в) МАР;
- д) МФК;
- б) МБРР;
- г) ЄБРР;
- е) ОЕСР.

3. В теперішній час світовим лідером за обсягом лізингових операцій виступають:

- а) США;
- г) ФРГ;
- б) Японія;
- д) Великобританія.
- в) Австралія;

4. Кредитування зовнішньоекономічних операцій у формі купівлі в експортера векселів, акцептованих імпортером, – це:

- а) хайринг;
- в) форфейтинг;
- б) факторинг;
- г) хеджування.

5. Рентинг це:

а) вид середньострокового лізингу машин та обладнання, при якому майно, що надається в лізинг, придбавається посередницькою організацією з метою передавання його в оренду третій особі за згодою з виробником або з більш раннім власником цього майна;

б) вид короткострокового лізингу, при якому лізингова фірма надає в оренду високоцінне та рідкісне обладнання, що знаходиться в її власності, за порівняно високу орендну плату.

6. Інкасування дебіторської заборгованості клієнта з виплатою суми заборгованості негайно або у міру її погашення називається:

- а) хеджування;
- в) форфейтинг;
- б) хайринг;
- г) факторинг.

7. Кредити МАР можуть отримувати:

- а) всі країни, що розвиваються;
- б) всі країни-члени МАР;
- в) країни-члени МАР, що відповідають певним критеріям.

8. Операції по факторингу це:

- а) операції по розміщенню цінних паперів в певні терміни;
- б) фінансування дебіторської заборгованості;

- в) закупівля вимог по торгових поставках;
- г) вірної відповіді нема.

9. Міжнародний виробничий лізинг це:

- а) фінансові послуги, що надаються для виробництва продукції в спільних підприємствах;
- б) передача в оренду машин виробничо-технічного устаткування з поступовим поверненням їх власникові;
- в) передача сировини іноземній фірмі з наступним отриманням від неї готової продукції;
- г) переробка товарів під митним контролем.

Розрахунково-графічні завдання до теми 5

Завдання 5.1

Використовуючи данні на сайті Національного банку України (www.bank.gov.ua) та Міністерства фінансів України (www.minfin.gov.ua) проаналізуйте обсяг та структуру валового зовнішнього боргу України за минулий рік. Дослідить динаміку державного зовнішнього боргу України за останні 5 років, побудуйте відповідний графік. Які країни та міжнародні організації є найкрупнішими кредиторами держави Україна.

Тема 6. Світовий ринок праці

Тестові завдання

1. Відзначити два традиційних центри притягання робочої сили:

- а) нафтовидобувні країни Близького Сходу;
- б) Австралія;
- в) США;
- г) Південна Африка;
- д) Західна Європа;
- е) країни Азіатсько-Тихоокеанського регіону;
- ж) Латинська Америка;
- з) Україна.

2. Яким документом регламентується переміщення робочої сили:

- а) Конституція;
- б) імміграційне законодавство;
- в) не регламентується;
- г) трудовий кодекс.

3. Відзначити три основні потоки в міграції робочої сили в США після другої світової війни:

- а) аграрне переселення;
- б) "інтелектуальна міграція";
- в) потоки біженців з Угорщини, Куби і В'єтнаму;
- г) потоки політемігрантів з України;
- д) робоча сила з Мексики і країн Карибського басейну;
- е) підприємницька еміграція;
- ж) потоки робочої сили з Африки.

4. В Азійсько-Тихоокеанському регіоні основними імпортерами трудових ресурсів є:

- а) Індія, Пакистан, Китай;
- б) Японія, Малайзія, Сінгапур;
- в) Аргентина, Таїланд, Венесуела;
- г) вірної відповіді немає.

5. До причин формування надлишкової трудової сили в окремих країнах відносять:

- а) демографічний фактор і розвиток НТП;
- б) недостатньо розвинену соціально-економічну політику;
- в) зміну в попиті на товари, на виробництві якого спеціалізується та чи інша країна;
- г) всі відповіді є вірними.

6. Які регіони в світі вважаються густонаселеними:

- а) Південна і Південно-Східна Азія;
- б) Центральна і Північна Африка;
- в) Північна частина Латинської Америки;
- г) всі відповіді є вірними.

7. Причиною переміщення трудових ресурсів між країнами є:

- а) нерівномірність розміщення трудових ресурсів;
- б) потреба у кваліфікованих працівниках;
- в) вища заробітна плата в країнах, що приймають трудові ресурси;
- г) вірними є відповіді п. а), в).

8. У Азіатсько-Тихоокеанському регіоні основними постачальниками трудових ресурсів є:

- а) Китай, Таїланд, Філіппіни;
- б) Аргентина, Венесуела;

- в) Індія, В'єтнам;
- г) Пакистан, Об'єднані Арабські Емірати.

9. За моделлю факторів виробництва Хекшера-Оліна імміграція впливатиме на виробництво трудомісткого та капіталомісткого товарів у країні, що прийматиме, таким чином:

- а) виробництво трудомісткого товару зменшиться, а виробництво капіталомісткого товару зросте;
- б) виробництво трудомісткого товару зросте, а виробництво капіталомісткого товару зменшиться;
- в) якщо праця є мобільним фактором, то виробництво обох товарів зросте;
- г) усі відповіді правильні.

10. Уряду Чад вигідно стимулювати еміграцію, тому що:

- а) емігранти повернуться збагачені знаннями і капіталом;
- б) емігранти будуть переказувати трансферти на батьківщину і забезпечувати життя родичів;
- в) емігранти скорочують безробіття в країні;
- г) всі відповіді правильні.

11. Відзначити основні напрямки міжнародної міграції:

- а) з країн, що розвиваються до промислово розвинених країн;
- б) у рамках промислово розвинених країн;
- в) між країнами, що розвиваються;
- г) з колишніх соціалістичних країн у промислово розвинені країни;
- д) із промислово розвинених країн у країни, що розвиваються;
- е) із слаборозвинених країн (за списком ООН) у промислово розвинені країни;
- ж) із промислово розвинених країн (науковці, висококваліфіковані фахівці, лікарі) у слаборозвинені країни;
- з) із країн колишнього СРСР у США.

12. Відзначити фактори, що ускладнюють вихід України на міжнародний ринок праці (МРП):

- а) несприятлива кон'юнктура сучасного МРП;
- б) протидія країн-імпортерів робочій сили;
- в) відсутність єдиної державної концепції експорту робочої сили;
- г) відсутність необхідної кваліфікації;
- д) висока конкуренція на МРП з боку країн, що розвиваються;

- е) недоброзичливе відношення до українських працівників на МРП;
- ж) необхідність збереження сформованих колективів підприємств;
- з) економічна вигідність.

Тема 7. Міжнародна трудова міграція

Тестові завдання

1. Міграція робочої сили – це:

- а) в'їзд працездатного населення в певну країну з-за кордону;
- б) виїзд працездатного населення з певної країни за кордон;
- в) переселення працездатного населення з одних країн в інші терміном більше року, викликане причинами економічного або неекономічного характеру;
- г) повернення емігрантів на батьківщину.

2. Відзначити основні економічні фактори міжнародної міграції робочої сили:

- а) різний рівень економічного розвитку країн;
- б) релігійні;
- в) національні розходження в умовах заробітної плати;
- г) наявність органічного безробіття в деяких країнах;
- д) вивіз капіталу;
- е) функціонування ТНК;
- ж) розвиток засобів транспортного зв'язку.

3. До позитивних соціально-економічних наслідків міграції відносять:

- а) виграш для емігрантів;
- б) виграш для країн-експортерів трудових ресурсів;
- в) виграш для імпортерів трудових ресурсів;
- г) всі відповіді є вірними.

4. Міжнародне економічне регулювання міграційних процесів здійснює:

- а) МОП;   б) МВФ;   в) СОТ;   г) ЄБРР.

5. Міграційне сальдо – це:

- а) міжнародна міграція висококваліфікованих кадрів;
- б) різниця еміграції з країни та імміграції в країну;
- в) повернення емігрантів на батьківщину на постійне місце проживання;
- г) всі відповіді правильні.

6. Відзначити основні переваги для країн, що приймають іноземну робочу силу:

- а) стимулювання зростання виробництва і зайнятості внаслідок додаткового росту попиту на товари і послуги;
- б) підвищення конкурентноздатності вироблених у країні товарів;
- в) зменшення витрат виробництва в країні;
- г) економія на витратах на освіту і професійну підготовку населення;
- д) іноземні робітники "амортизують" соціально-економічні наслідки криз і безробіття для місцевого населення;
- е) економія при реалізації різного роду соціальних програм;
- ж) додаткове джерело валютних надходжень у країну.

7. Для активного впливу на процеси міграції національні уряди регулюють:

- а) кількість іммігрантів;
- б) статеву та вікову структуру;
- в) професійну структуру;
- г) склад родин іммігрантів;
- д) освітній рівень іммігрантів;
- е) тривалість перебування в країні;
- ж) родинний стан іммігрантів;
- з) фінансове положення іммігрантів.

8. Регулювання міжнародних міграційних процесів сприяє:

- а) наданню організованого характеру розподілу і використання робочої сили;
- б) зняттю соціальної напруженості внаслідок припливу іноземців в умовах масового безробіття;
- в) зменшенню припливу іноземців в інші країни;
- г) вірними є відповіді п. а), б).

9. До економічних причин міжнародної трудової міграції відносять зміну:

- а) співвідношень між традиційними галузями та сферою послуг;
- б) вікової структури населення;
- в) загального рівня зайнятості в економіці країни;
- г) всі відповіді є вірними.

10. На сучасному етапі експерти зазначають, що міжнародна міграція є:

- а) постійною;
- б) тимчасовою;
- в) змінною;
- г) вірної відповіді немає.

11. Основні правові норми регулювання міжнародної трудової міграції визначаються та контролюються:

- а) Віденською конвенцією Про міжнародну трудову діяльність;
- б) Міжнародною організацією праці;
- в) Положенням ООН;
- г) вірними є відповіді п. а), б).

12. Розрізняють такі види регулювання міжнародної трудової міграції:

- а) соціально-економічне;
- б) адміністративно-державне;
- в) міжнародно-економічне;
- г) вірними є відповіді п. б), в).

13. Реєміграція – це:

- а) міжнародна міграція висококваліфікованих кадрів;
- б) різниця еміграції з країни та імміграції в країну;
- в) повернення емігрантів на батьківщину на постійне місце проживання;
- г) всі відповіді правильні.

14. "Відплив інтелекту" – це:

- а) міжнародна міграція висококваліфікованих кадрів;
- б) різниця еміграції з країни та імміграції в країну;
- в) повернення емігрантів на батьківщину на постійне місце проживання;
- г) усі відповіді правильні.

15. Сучасне тлумачення міжнародної міграції:

- а) кожна людина отримує і споживає граничний продукт своєї праці, отже, еміграція приводить до зростання добробуту країни, що приймає. При цьому економічний стан країни-донора не погіршується;
- б) є можливість погіршення економічного стану країн-експортерів робочої сили, особливо внаслідок виїзду висококваліфікованих фахівців;
- в) акумуляцію людського капіталу слід досліджувати як ендегенний фактор економічного зростання країни;
- г) усі відповіді правильні.

**ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ
ДО ВИКОНАННЯ ДРУГОГО МОДУЛЮ
"ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ У СВІТОВОМУ
ГОСПОДАРСТВІ"**

Тема 8. Світовий фінансовий ринок

Тестові завдання

1. Лібералізація фінансового ринку є характерною для таких країн:

- а) Китай, Гонконг, Індія;
- б) США, Японія, Великобританія;
- в) Франція, Німеччина, Італія;
- г) Ліван, Ізраїль, Кувейт.

2. Елементи лібералізації фінансового ринку стосуються:

- а) торгівлі цінними паперами, валютного регулювання, правил злиття та придбання компаній;
- б) експорту та імпорту товарів;
- в) митних тарифів;
- г) прямого іноземного інвестування.

3. На ефективне функціонування Європейських фінансових центрів впливає:

- а) конкуренція;
- б) монополія;
- в) пряме інвестування;
- г) діяльність ТНК.

4. Перевагами світового фінансового ринку є:

- а) покращення розподілу ризику між учасниками фінансових операцій;
- б) покращення балансу збережень і інвестицій у світі;
- в) зниження рівня реальних процентних ставок;
- г) всі відповіді є вірними.

5. Підвищена ефективність фінансових операцій спостерігається завдяки тому, що:

- а) країни-кредитори і отримувачі кредитів легко взаємодіють між собою;
- б) прискорюється розвиток країн третього світу;
- в) підвищується рівень процентних ставок;
- г) вірними є відповіді п. а), б).

6. До негативних наслідків процесу глобалізації світового фінансового ринку відносяться:

- а) зростання взаємозалежності процесів економічного розвитку у світі від стану економік США, Японії, Німеччини та інших країн "Великої сімки";
- б) погіршення економічної ситуації в країнах, що розвиваються;
- в) зростання заборгованості країн третього світу, що впливає на економіку країн-кредиторів;
- г) вірними є відповіді п. а), в).

7. До проблем аналізу загальних тенденцій світового фінансового ринку відносяться:

- а) відсутність надійної системи збору інформації;
- б) відсутність ефективних міжнародних зв'язків між країнами;
- в) різниця в цінах на світовому фінансовому ринку;
- г) зниження економічного розвитку країн, що розвиваються.

8. Основні фінансові потоки наявні в:

- а) країнах Латинської Америки;
- б) країнах Африки;
- в) межах "трикутника" (США, ЄС, Японія);
- г) країнах Азії.

9. Фінансові потоки за межами "трикутника" (США, ЄС, Японія) є:

- а) кількісно і якісно вищі;
- б) такі ж, як і в "трикутнику";
- в) кількісно і якісно нижчі;
- г) вірної відповіді немає.

10. "Глобалізація" ринку капіталів означає зростання:

- а) діяльності міжнародного бізнесу;
- б) впливу транснаціональних компаній;
- в) взаємозалежності країн з різним рівнем економічного розвитку;
- г) всі відповіді є вірними.

11. Завдяки процесам комп'ютеризації у фінансовій сфері стало можливим:

- а) цілодобово підтримувати торгівлю фінансовими продуктами;
- б) ввести у практику торгівлі фінансовими продуктами нові форми торгівлі;
- в) покращити взаємозв'язки між країнами;
- г) вірними є відповіді п. а), б).

12. Ситуацію на світовому фінансовому ринку в кінці 90-х років дестабілізували такі причини:

- а) Азійська фінансова криза;
- б) Російський дефолт;
- в) Бразильська економічна криза;
- г) всі відповіді є вірними.

13. Світовий фінансовий ринок змінив такий ринок:

- а) замкнутий національний;
- б) грошово-кредитний;
- в) валютний;
- г) всі відповіді є вірними.

14. Характеристика фінансових центрів включає аналіз таких елементів:

- а) обсягу і структури операцій;
- б) форм проведення операцій;
- в) методів впливу на глобальні процеси;
- г) всі відповіді є вірними.

Тема 9. Світова валютна система

Тестові завдання

1. Номінальний обмінний курс – це:

- а) пропорція обміну товарів між країнами;
- б) пропорція обміну валюти між країнами;
- в) вірної відповіді немає.

2. Реальний обмінний курс – це:

- а) пропорція обміну товарів між країнами;
- б) пропорція обміну валюти між країнами;
- в) вірної відповіді немає.

3. Відзначити функції резервної (ключової) валюти:

- а) міжнародний платіжний засіб;
- б) міжнародний резервний засіб;
- в) база для визначення валютного паритету і валютного курсу для інших країн;
- г) засіб для проведення валютної інтервенції з метою регулювання курсу валют країн-учасниць світової валютної системи;
- д) засіб нагромадження;
- е) засіб економічного тиску на інші країни.

4. Відзначити валюти, за якими офіційно було закріплено статус резервної у рамках Бреттон-Вудської валютної системи:

- а) німецька марка;
- б) канадський долар;
- в) долар США;
- г) французький франк;
- д) японська ієна;
- е) англійський фунт стерлінгів;
- ж) російський карбованець;
- з) швейцарський франк.

5. Світова валютна система склалася до:

- а) середині XVIII в.;
- б) середині XIX в.;
- в) початку XX в.;
- д) кінця XIX в.

6. Відзначити основні умови дії класичного механізму "золотих точок" коливання валютного курсу:

- а) вільна купівля-продаж золота;
- б) необмежений вивіз золота;
- в) великі золотовалютні запаси;
- г) значні обсяги національного видобутку золота;
- д) незначні витрати, пов'язані з транспортуванням золота за кордон (фрахт, страхування, утрата відсотків на капітал, витрати на апробування й ін.).

7. Які організації входять до складу Світового банку:

- а) МБРР, ООН, Банк міжнародних розрахунків;
- б) МБРР, Міжнародна асоціація розвитку, Міжнародна фінансова корпорація, БАГІ;
- в) МВФ, МБРР, ООН;
- г) МБРР, МВФ, Банк міжнародних розрахунків, БАГІ, ООН.

8. У сучасних умовах валютний курс базується на:

- а) золотому паритеті;
- б) валютному паритеті;
- в) монетному паритеті;

9. До середини 70-х рр. базою валютного курсу служили:

- а) золотий вміст валют;
- б) офіційний масштаб цін;
- в) золоті паритети, що фіксувалися МВФ;
- г) валютні паритети;
- д) монетні паритети.

10. Фіксований валютний курс – це:

а) курс, що визначається на основі співвідношення попиту та пропозиції на валюту на валютному ринку за умов невторчання держави в цей процес;

б) встановлення меж коливання курсу національної валюти в номінальних термінах без визначення центральної паритетної вартості;

в) офіційно встановлене співвідношення між національними валютами, що допускає тимчасове відхилення від нього в той чи інший бік не більш ніж на 2,25%;

г) все перелічене не вірно.

11. Зменшення ціни вітчизняних товарів по відношенню до ціни іноземних товарів при розрахунку реального обмінного курсу сприяє:

а) збільшенню імпорту в дану країну;

б) зменшенню експорту даної країни;

в) збільшенню експорту даної країни;

г) зменшенню імпорту в дану країну.

12. Плаваючий валютний курс – це:

а) підтримка коливань валютного курсу в певних межах від офіційно зафіксованого паритету до будь-якої однієї іноземної валюти;

б) спільне плавання національних валют в межах 2,25% від центрального курсу;

в) курс, що автоматично змінюється у відповідності до зміни певного набору економічних показників;

г) все перелічене не вірно.

13. Причиною зростання вартості національної валюти і зниження реального обмінного курсу в країні є:

а) незначне збільшення відносної ціни товарів та послуг вітчизняного виробництва;

б) незначне зменшення ціни вітчизняних товарів та послуг по відношенню до ціни іноземних товарів;

в) збільшення ціни товарів та послуг як на вітчизняному, так і на іноземному ринках;

г) вірної відповіді немає.

14. Валютний коридор може встановлюватися наступними способами:

- а) підтримка коливання курсу валюти в визначених межах її паритетної вартості;
- б) встановлення меж коливання курсу національної валюти в номінальних термінах без визначення центральної паритетної вартості;
- в) введення поряд з валютним коридором правил зміни його меж;
- г) визначення механізмів підтримки та захисту валютного коридору методами державної економічної політики;
- д) все перелічене вірно.

15. Еластичність попиту і пропозиції валюти – це:

- а) офіційно встановлене співвідношення між національними валютами;
- б) забезпечення співвідношення рівноваги платіжного балансу при умові відсутності обмежень на міжнародну торгівлю;
- в) збільшення пропозиції валюти на ринку в період ослаблення її курсу;
- г) співвідношення зміни в межах попиту і пропозиції валюти з відсотковою зміною валютного курсу.

16. Еластичність експорту > 1 , то:

- а) відбудеться погіршення стану торгового балансу;
- б) доходи в іноземній валюті залишаться незмінними;
- в) відбудеться покращення стану торгового балансу.

17. Еластичність імпорту > 1 , то:

- а) ситуація залишиться незмінною;
- б) девальвація покращить стан торгового балансу;
- в) девальвація погіршить стан торгового балансу.

18. Фонд МВФ формується із внесків:

- а) країн-членів відповідно до встановленої квоти;
- б) промислово розвинених країн;
- в) міжнародних організацій відповідно до встановленої квоти;
- г) вірної відповіді немає.

19. Вступний депозитний внесок країн-членів МВФ становить:

- а) 25 % золотом, 75 % національною валютою;
- б) 25 % національною валютою, 75 % у вільно конвертованій валюті;
- в) 25 % в одиницях СДР чи у вільно конвертованій валюті, 75 % національною валютою;
- г) 50 % золотом, 50 % національною валютою.

20. Розмір квоти вступного внеску в МВФ визначається:

- а) на основі паритету купівельної спроможності валют;
- б) на основі вартості кінцевих товарів і послуг, вироблених в країні;
- в) з врахуванням ВВП на душу населення;
- г) з врахуванням економічного потенціалу (ВВП) і місця даної країни у світовому рейтингу.

21. МВФ виконує такі функції:

- а) надає країнам-членам кредити для вирівнювання платіжного балансу та підтримки національної валюти;
- б) забезпечує реальні доходи для підвищення рівня зайнятості країн-учасниць;
- в) сприяє розвитку продуктивних сил та ресурсів країн-учасниць;
- г) всі відповіді є вірними.

22. Міжнародна фінансова корпорація надає кредити:

- а) державам;
- б) державним підприємствам;
- в) приватним підприємствам;
- г) країнам, що розвиваються.

23. Кредити Міжнародної асоціації розвитку спрямовуються в основному на:

- а) здійснення сільськогосподарських проєктів;
- б) розвиток промисловості;
- в) розвиток економічної та соціальної інфраструктури;
- г) інновації.

Тема 10. Міжнародні розрахунки

Тестові завдання

1. Як називається зобов'язання банку щодо проведення (на прохання і відповідно до вказівок імпортера) платежу проти передбачених документів:

- а) аутрайт;
- б) аваль;
- в) акцепт;
- г) акредитив.

2. Згода на оплату грошових і товарних документів – це:

- а) аутрайт;
- б) акредитив;
- в) аваль;
- г) акцепт.

3. Боржник, на якого виписують переказний вексель, називається:

- а) ремітент;
- б) трасант;
- в) трасат.

4. Для зменшення ризику неплатежу при інкасовій формі розрахунків експортер зобов'язаний:

- а) наполягати на наданні банківської гарантії платежу;
- б) наполягати на телеграфному інкасо;
- в) використовувати чисте інкасо;
- г) використовувати документальне інкасо.

5. Найбільш вигідна форма акредитиву для експортера – це:

- а) візитний акредитив;
- б) непідтверджений акредитив;
- в) безвідкличний акредитив;
- г) безвідкличний підтверджений акредитив.

6. Найменш вигідна форма розрахунків для експортера – це:

- а) акредитив;
- б) відкритий рахунок;
- в) чисте інкасо;
- г) 100 %-й авансовий платіж.

7. Умовою здійснення банком платежу при акредитивній формі розрахунку є:

- а) подання в банк експортера товаросупровідних документів про відвантаження товару;
- б) подання в банк імпортера документів про отримання товарів в пункті призначення;
- в) подання в банк імпортера документів про отримання товару і акту приймання товару по кількості і якості;
- г) подання в банк експортера акту здачі-приймання товарів транспортною організацією.

8. Які операції в міжнародній практиці розрахунків відносяться до готівкових:

- а) розрахунки за допомогою чеків та банківських переказів, акредитиви та інкасо;
- б) платіж, що супроводжується безпосередньою передачею готівкових коштів від покупця до продавця без здійснення банківських переказів;
- в) повна чи часткова оплата до терміну чи в момент переходу товару чи товаросупровідних документів у розпорядження продавця;
- г) правильні відповіді а) і в).

9. На який день з моменту відвантаження товару відкривається акредитив, за умови, що в контракті дату не вказано?

- а) на 8-й; б) 15-й; в) 22-й; г) 30-й.

Тема 11. Платіжний баланс та макроекономічна рівновага

Тестові завдання

1. На що вказує активний розрахунковий баланс:

- а) країна є нетто-боржником;
б) суму міжнародної заборгованості;
в) країна є нетто-кредитором.

2. Аналіз платіжного балансу здійснюється за такими напрямками:

- а) аналіз сальдо рахунків платіжного балансу та його вплив на макроекономічну ситуацію країни;
б) аналіз якості інформаційної бази;
в) аналіз стану та динаміки статей;
г) всі відповіді є вірними.

3. Стан платіжного балансу значно впливає на:

- а) надзвичайні джерела покриття сальдо;
б) послуги і доходи;
в) валютний курс і валютну політику країни;
г) доходи від інвестицій.

4. До чого призводить погіршення платіжного балансу:

- а) збільшення товарного експорту;
б) підсилення валютного контролю, зниження курсу національної валюти, збільшення позичок за кордоном;
в) збільшення товарного імпорту;
г) лібералізація валютного контролю, підвищення курсу національної валюти, припинення позичок за кордоном.

5. На що вказує пасивний розрахунковий баланс:

- а) суму міжнародних кредитів;
б) країна є нетто-кредитором;
в) країна є нетто-боржником.

6. Резерви та активи платіжного балансу показують:

- а) яким чином країни врівноважують свій баланс;
б) яким чином країни накопичують свій резервний капітал;
в) чи здатна країна надати інвестиції;
г) всі відповіді є вірними.

7. Поточний платіжний баланс в Україні в останні п'ять років:

- а) мав пасивне сальдо;
- б) сальдо платіжного балансу в цей період було позитивне;
- в) в окремі роки сальдо поточного балансу зводилося з дефіцитом;
- г) в окремі роки спостерігалось позитивне сальдо поточного платіжного балансу;
- д) вірної відповіді немає.

8. Дефіцит торговельного балансу сприяє використанню країною засобів протекціонізму, що призводить до:

- а) зменшення митних тарифів;
- б) збільшення митних тарифів;
- в) не впливає на митні тарифи;
- г) збільшення нетарифних інструментів.

9. Вартісний обсяг зовнішньоторговельних операцій платіжного балансу визначається на основі:

- а) роздрібних цін;
- б) гуртових цін;
- в) ринкових цін;
- г) всі відповіді є вірними.

10. В Україні платіжний баланс складає:

- а) Міністерство торгівлі;
- б) Національний банк України;
- в) Міністерство фінансів;
- г) Законодавчі органи влади.

11. Торговельний баланс – це:

- а) співвідношення ВВП різних країн за певний період часу;
- б) співвідношення витрат експорту та імпорту товарів країни за певний період часу у її торгівлі з іншою країною;
- в) кількісне і якісне вартісне відображення масштабів, структури та характеру зовнішньоекономічних операцій країни та її участі у світовому господарстві;
- г) вірними є відповіді п. а), в).

12. Платіжний баланс вимірює:

- а) фінансові потоки;
- б) потоки товарів;
- в) потоки капіталів;
- г) потоки послуг.

13. Методи регулювання платіжного балансу – це:

- а) ліквідація його дефіциту;
- б) нагляд за надходженнями та виплатами;
- в) законодавчі;
- г) грошово-кредитна політика.

14. Платіжний баланс відображає:

- а) ефект масштабу;
- б) характер зовнішньоекономічних операцій країни;
- в) участь країни у світовому господарстві;
- г) всі відповіді є вірними.

Тема 12. Міжнародна регіональна інтеграція

Тестові завдання

1. Виділити основні форми міжнародної економічної інтеграції в порядку зростання ступеня інтеграційного процесу:

- а) загальний ринок;
- б) митний союз;
- в) синдикат;
- г) міжнародне об'єднання;
- д) зона вільної торгівлі;
- е) економічний і валютний союз.

2. Відзначити основні результати міжнародної економічної інтеграції:

- а) утворення цілісних міждержавних господарських комплексів;
- б) наявність наднаціональних чи міждержавних інститутів керування;
- в) наявність єдиної валютної системи;
- г) стирання національних границь;
- д) єдина релігійно-ритуальна система;
- е) єдина соціально-економічна інфраструктура;
- ж) загальні фінансові фонди.

3. Римський договір – це:

- а) утворення Митного союзу Бенілюкс;
- б) утворення Європейського економічного співтовариства (ЄЕС);
- в) утворення Європейського співтовариства з атомної енергії;
- г) реалізація "плану Шумана".

4. З якого часу Європейське економічне співтовариство отримало нову назву – Європейський Союз:

- а) листопад 1993 р.;
- б) грудень 1995 р.;
- в) травень 2000 р.

5. Відзначити держави, що приєдналися до ЄС 1 травня 2004 р.:

а) Росія;	и) Болгарія;	с) Угорщина;
б) Литва;	к) США;	т) Румунія;
в) Португалія;	л) Туреччина;	у) Чехія;
г) Грузія;	м) Югославія;	ф) Кіпр;
д) Мальта;	н) Польща;	х) Словаччина;
е) Греція;	о) Австрія;	ц) Естонія;
ж) Латвія;	п) Фінляндія;	ч) Словенія;
з) Білорусія;	р) Молдова;	ш) Грузія.

6. Які шість країн спочатку входили до Європейського Співтовариства:

- а) Бельгія, Греція, Італія, Франція, Німеччина, Великобританія;
- б) Бельгія, ФРГ, Італія, Франція, Люксембург, Нідерланди;
- в) Бельгія, Іспанія, Італія, Франція, Німеччина, Португалія.

7. Вільна торгівля, єдиний митний тариф, вільне переміщення трудових ресурсів та капіталу, узгодження спільної економічної політики між країнами характерно для:

- а) повної економічної інтеграції;
- б) економічного союзу;
- в) спільного ринку;
- г) митного союзу;
- д) зони вільної торгівлі.

8. Які країни входять до "Вишеградської четвірки":

- а) Угорщина, Польща, Чехія, Словачія;
- б) Польща, Австрія, Німеччина, Італія;
- в) Італія, Словачія, Франція, Польща.

9. Які країни входять до складу НАФТА:

а) Великобританія;	г) США;
б) Китай;	д) Канада;
в) Японія;	е) Мексика.

10. Відзначте зони вільної торгівлі:

а) ЄАВТ;	в) СНД;
б) Європейський союз;	г) АСЕАН.

11. ЄС є прикладом:

а) інтеграційного об'єднання;	в) міжнародної організації;
б) політичного союзу;	г) вірної відповіді немає;

- 12. Міжнародна економічна інтеграція означає:**
- а) співробітництво між національними господарствами різних країн;
  - б) ліквідацію торговельних бар'єрів між країнами;
  - в) зближення національних ринків;
  - г) всі відповіді є вірними.
- 13. Інтеграційні процеси набули найрозвиненіших форм у:**
- а) країнах Західної Європи;
  - б) США;
  - в) країнах Південно-Східної Азії;
  - г) вірної відповіді немає.
- 14. Північноамериканська угода про вільну торгівлю НАФТА є найбільшим інтеграційним об'єднанням, яке знаходиться в:**
- а) Західній Європі;
  - б) Південно-Східній Азії;
  - в) Північній Америці;
  - г) Африці.
- 15. Об'єднання НАФТА включає такі країни:**
- а) Францію, Німеччину, Англію;
  - б) США, Канаду, Мексику;
  - в) Китай, Японію, Індію;
  - г) Бруней, Індонезію, Малайзію.
- 16. Початком інтеграції у Європі стало утворення:**
- а) ЄС;
  - б) Європейського економічного співробітництва;
  - в) Європейського об'єднання вугілля і сталі;
  - г) Євроатому.
- 17. Спільним для країн, які входять в єдиний митний союз, є:**
- а) єдина грошова валюта;
  - б) єдині митні збори, якими обкладаються товари;
  - в) взаємовигідні митні ставки;
  - г) всі відповіді є вірними.
- 18. До внутрішніх факторів розвитку інтеграційних процесів відносяться:**
- а) прагнення країн до розширення виробництва;
  - б) прагнення країн отримати іноземний капітал;
  - в) просторова близькість країн регіону;
  - г) всі відповіді є вірними.

19. Об'єднання національних економік країн в єдиний ринок з вільним переміщенням в його межах товарів, послуг та робочої сили – це:

- а) Світова організація торгівлі;
- б) спільний ринок;
- в) міжнародні організації;
- г) вірної відповіді немає.

20. Спільний ринок передбачає:

- а) встановлення єдиного зовнішнього тарифу;
- б) ліквідацію внутрішніх тарифів;
- в) вірної відповіді немає.

21. Завдання ЄС:

- а) сприяти економічному і соціальному зростанню країни;
- б) сприяти зниженню витрат виробництва країн регіону;
- в) прискорити реалізацію науково-технічних проєктів;
- г) всі відповіді є вірними.

22. Найбільшим об'єднанням в Африці є:

- а) ЛАІ;
- б) КАРИКОМ;
- в) ЕКОВАС;
- г) НАФТА.

23. В якому році почав діяти ЄС:

- а) 1951 р.;
  - б) 1992 р.;
  - в) 1993 р.;
  - г) вірної відповіді немає.
- Запропонуйте Ваш варіант.

24. Зона вільної торгівлі – це пільгова зона регіонального типу, в межах якої підтримується вільна:

- а) торгівля всіх країн;
- б) від митних та кількісних обмежень міжнародна торгівля країн, які в цю зону входять;
- в) від кількісних обмежень міжнародна торгівля країн, які в цю зону входять;
- г) вірної відповіді немає.

Тема 13. Глобалізація економічного розвитку

Тестові завдання

1. Ряд проблем отримав статус глобальних через:

- а) нездатність національних урядів вирішувати національні проблеми;
- б) виходу проблем за межі національних можливостей;

- в) нестачу фінансів для вирішення проблем в окремих країнах;
- г) паразитизму країн, що розвиваються.

2. Яка з характеристик не стосується економічних глобальних проблем:

- а) вони можуть бути вирішені тільки спільними зусиллями широкого альянсу країн та народів;
- б) принципово важливі для судьби людства;
- в) затримка їх вирішення загрожує загибеллю цивілізації;
- г) не впливають на середовище проживання людини.

3. Міжнародна неурядова організація, яка займається визначення перспектив глобального розвитку людства:

- а) "Римський клуб";
- в) МВФ;
- б) ООН;
- г) ЄС.

4. Яким з перерахованих нижче проблем не притаманно соціально-економічного характеру:

- а) зростання бідності;
- б) ядерна загроза;
- в) нерівномірність економічного розвитку країни;
- г) зростання злочинності та наркоманії.

5. Загальнопланетарні проблеми, які стосуються життєво важливих інтересів людства та вимагають для свого вирішення зусиль всієї світової спільноти називають:

- а) інтернаціональні;
- в) інтеграційні;
- б) глобальні;
- г) регіональні.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Авдокушин Е.Ф.* Международные экономические отношения. – М.: Юристъ, 1999. – 368 с.
2. *Бочан І.О., Міхасюк І.Р.* Глобальна економіка. – К.: Знання, 2007. – 403 с.
3. *Бутук О.І.* Валютно-фінансові відносини: Навчальний посібник. – К.: Знання, 2006. – 349 с.
4. *Горін Н.В.* Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності: Навчальний посібник. – К.: Знання, 2008. – 330 с.
5. *Дзюблюк О.В.* Валютна політика. – К.: Знання, 2007. – 422 с.
6. Економіка зарубіжних країн: Підручник. – 2-ге вид. / *А.С. Філіпенко, В.А. Вергун, І.В. Бураківський* та ін. – К.: Либідь, 1998. – 416 с.
7. *Киреев А.П.* Международная экономика. В 2-х ч.: Учебное пособие для вузов. – М.: Международные отношения, 2003.
8. Міжнародна економіка: Навчальний посібник / *Ю.Г. Козак, Д.Г. Лук'яненко, Ю.В. Макогон* та ін. – К.: Центр навчальної літератури, Видавництво "АртЕк", 2002. – 436 с.
9. *Козик В.В., Панкова Л.А., Даниленко Н.Б.* Міжнародні економічні відносини. – К.: Знання, 2006. – 406 с.
10. *Крилова Н.В.* Міжнародна торгівля: Навчальний посібник. – К.: Знання, 2008. – 365 с.
11. *Ланчук Б.Ю.* Валютна політика: Навчальний посібник. – К.: Знання, 2008. – 212 с.
12. *Линдерт П.Х.* Экономика мирохозяйственных связей. – М.: Прогресс, 1992. – 520 с.
13. Международные стратегии экономического развития: Учебное пособие / Под ред. *Ю.В. Макогона*. – К.: Знання, 2007. – 461 с.
14. Міжнародна економіка: Підручник / *А.П. Румянцев, Г.Н. Клишко, В.В. Рокоча* та ін.; За ред. А.П. Румянцева. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2006. – 479 с.
15. Міжнародні економічні відносини: Історія міжнародних економічних відносин / *А.С. Філіпенко, І.Б. Бураковський, В.С. Будкін* та ін. – К.: Либідь, 1994. – 191 с.
16. Міжнародні економічні відносини: Система регулювання міжнародних економічних відносин / *А.С. Філіпенко, І.Б. Бураковський, В.С. Будкін* та ін. – К.: Либідь, 1994. – 256 с.

17. Міжнародні економічні відносини: Сучасні міжнародні економічні відносини / *А.С. Філіпенко, І.Б. Бураковський, В.С. Будкін* та ін. – К.: Либідь, 1994. – 256 с.
18. *Одягайло Б.М.* Міжнародна економіка: Навчальний посібник. – К.: Знання, 2005. – 397 с.
19. *Осніщев В.І., Близнюк О.П., Кривошей В.В.* Міжнародні фінанси: Навчальний посібник. – К.: Знання, 2006. – 335 с.
20. Світова економіка: Підручник / *А.С. Філіпенко, О.І. Розач, О.І. Шнирков* та ін. – К.: Либідь, 2000. – 582 с.
21. *Тарасевич В.М.* Міжнародна економіка. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 224 с.
22. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть / *А.С.Філіпенко, В.С. Будкін, А.С. Гальчинський* та ін. – К.: Либідь, 2002. – 470 с.
23. *Фомішин С.В.* Международные экономические отношения на рубеже тысячелетий: Учебное пособие. – Херсон: Олди-плюс, 2002. – 560 с.
24. *Циганкова Т.М., Гордєєва Т.Ф.* Міжнародні організації: Навчальний посібник. – К.: КНЕУ, 2001. – 340 с.
25. *Школа І.М., Козменко В.М.* Міжнародні економічні відносини: Навчальний посібник. – Чернівці: Рута, 1996. – 198 с.

ЗМІСТ

Список скорочень	3
Передмова	4
ТЕМАТИЧНІ ПЛАНИ З КУРСУ "МІЖНАРОДНА ЕКОНО- МІКА"	5
ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ВИ- КОНАННЯ ПЕРШОГО МОДУЛЮ "ОСНОВНІ ФОРМИ МІЖ- НАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН"	7
<i>Тема 3.</i> Світовий ринок товарів і послуг	7
<i>Тема 4.</i> Прямі інвестиції та міжнародне співробітництво	11
<i>Тема 5.</i> Міжнародний кредит	15
<i>Тема 6.</i> Світовий ринок праці	17
<i>Тема 7.</i> Міжнародна трудова міграція	20
ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ВИ- КОНАННЯ ДРУГОГО МОДУЛЮ "ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ У СВІТОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ"	23
<i>Тема 8.</i> Світовий фінансовий ринок	23
<i>Тема 9.</i> Світова валютна система	25
<i>Тема 10.</i> Міжнародні розрахунки	29
<i>Тема 11.</i> Платіжний баланс та макроекономічна рівновага	31
<i>Тема 12.</i> Міжнародна регіональна інтеграція	33
<i>Тема 13.</i> Глобалізація економічного розвитку	36
Список рекомендованої літератури	38